

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/121/2022
Identifikačné číslo spisu:	4415200204
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4415200204.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Majetkový Holding, a.s., Staromestská 3, Bratislava, IČO: 35 823 364, zastúpená advokátom Mgr. Martinom Babčaníkom, Oravská ulica 1348/8, Miloslavov, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody v sume 13.368,73 eur, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 6C/4/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/53/2020 z 15. februára 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 6C/4/2015 z 13. februára 2020 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni náhradu škody v sume 13.309,75 eur a úroky z omeškania vo výške 2,05 % ročne zo sumy 13.309,75 eur od 5. augusta 2014 do zaplatenia, druhým výrokom žalobu v časti zaplatenia sumy 58,98 eur a ušlého zisku vo výške 2,05 % ročne zo sumy 58,98 eur zamietol a tretím výrokom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 1 ods. 2, § 18 ods. 1 a 2, § 100, § 488, § 489, § 415 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 ods. 1 písm. d) a ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a) bod 1, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1 a 2, § 19 ods. 1 prvá veta zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“), § 2 ods. 1, § 5 ods. 1 a 2, § 33 ods. 1, § 46 ods. 3, § 89 ods. 1, § 67 ods. 1 zákona č.

233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej aj „exekučný poriadok“), § 73, § 135 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že proti povinným T. U. a T. U. bola vedená exekúcia exekútorom JUDr. Emilom Vančíkom o zaplatenie 283.798,70 Sk s príslušenstvom vo výške 11.348 Sk, a 28 % ročným úrokom z omeškania od 16. júna 1992 zo sumy 283.798,70 Sk v prospech oprávneného Slovenská sporiteľňa, a.s., pričom počas exekučného konania bola pohľadávka postúpená na žalobkyňu. Súdny exekútor JUDr. Vančík od povinných vymohol za obdobie od postúpenia pohľadávky na žalobkyňu, t. j. od 28. mája 2005 do 13. júla 2010 celkom 13.930,31 eur. Po odrátaní odmeny vo výške 20 % z vymoženej sumy mal žalobkyňu uhradiť 11.144,25 eur, pričom jej uhradil len 863,70 eur. Od augusta 2010 do septembra 2014 boli z dôchodku povinnej T. U. vykonané zrážky v celkovej sume 3.860,23 eur a tieto boli poukázané na účet exekútora JUDr. Vančíka. Súdny exekútor mal po odpočítaní odmeny vo výške 20 % žalobkyňu ako oprávnenej poukázať 3.088,18 eur, čo sa však nestalo. Súdny exekútor vymohol celkom sumu 17.791,04 eur (13.930,31 eur + 3.860,73 eur), z ktorej po odrátaní odmeny súdneho exekútora vo výške 3.558,21 eur žalobkyňu prináležalo 14.232,83 eur, avšak súdny exekútor vyplatil z vymoženej sumy žalobkyňu len 863,70 eur a po oznámení exekútorky JUDr. Pauly Pelánekovej, zástupkyne JUDr. Vančíka, bola vyplatená suma 58,98 eur.

3. Žalobkyňa listom z 23. augusta 2010 vyzvala JUDr. Vančíka na úhradu vymoženej sumy nad rámec trov exekúcie, pričom exekútor nereagoval. Preto žalobkyňa podala sťažnosť na Slovenskú exekútorskú komoru, ktorá nijako nereagovala. Žalobkyňa podala 26. apríla 2011 Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo spravodlivosti“ alebo „MS SR“) žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti. Ministerstvo spravodlivosti listom z 9. augusta 2013 žalobkyňu oznámilo, že Slovenská komora exekútorov sťažnosť nevybavila riadne a včas a 18. novembra 2013 oznámilo žalobkyňu, že voči exekútorovi JUDr. Vančíkovi bol podaný návrh na začatie disciplinárneho konania. Súdny exekútor JUDr. Vančík mal s účinnosťou od 28. januára 2013 pozastavený výkon funkcie a za jeho nástupcu bola určená exekútorka JUDr. Paula Peláneková. Žalobkyňa 26. novembra 2013 zaslala súdnej exekútorke žiadosť o pokračovanie v exekučnom konaní. Súdna exekútorka neposkytla žalobkyňu žiadnu informáciu, jedinou jej reakciou bola úhrada sumy 58,98 eur na účet žalobkyne 4. decembra 2013. Okresný súd tento deň považoval za deň, kedy za žalobkyňa dozvedela o vzniku škody, keďže dovtedy jej žiadne informácie od JUDr. Vančíka, JUDr. Pelánekovej, ani od Ministerstva spravodlivosti SR či Slovenskej exekútorskej komory neboli poskytnuté. Okresný súd bol preto toho názoru, že žaloba bola podaná v trojročnej premlčacej lehote a žalobkyňa uplatnila svoj nárok včas.

4. K procesnej obrane žalovanej, že v tomto prípade išlo o excés súdneho exekútora, okresný súd zaujal postoj, že škoda bola spôsobená exekútorom pri výkone jeho činnosti podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, uvedené zákonné ustanovenie v čase vzniku škody nepoznalo výnimku zo zodpovednosti za škodu spôsobenú súdnym exekútorom, ktorý porušil svoje povinnosti podľa exekučného poriadku. K námietke žalovanej, že žalobkyňa mala žalovať priamo súdneho exekútora, okresný súd uviedol, že v tomto prípade nešlo o súkromnoprávny spor medzi súdnym exekútorom a oprávneným. Spor vychádza z exekučného konania, v ktorom žalobkyňa vystupovala ako oprávnená a súdny exekútor ako štátom určená osoba na vykonávanie núteného výkonu exekučných titulov.

5. Keďže žalobkyňa v žalobe nezohľadnila, že suma 58,98 eur jej bola 4. decembra 2013 uhradená z účtu JUDr. Emila Vančíka, okresný súd v tejto časti žalobu zamietol.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

6. O odvolaní žalovanej rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 12Co/53/2020 z 15. februára 2022 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým v prvom výroku potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a druhým výrokom priznal nárok na náhradu trov

odvolacieho konania žalobkyni voči žalovanej.

7. V odôvodnení dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti a rozhodnutie náležite odôvodnil.

8. K otázke, či sa žalobkyňa mala najprv dožadovať svojho nároku od súdneho exekútora titulom bezdôvodného obohatenia, odvolací súd konštatoval, že zodpovednosť súdneho exekútora za škodu pri výkone funkcie exekútora je širšia ako podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Exekučný poriadok a ani zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci priamo neustanovujú prioritu alebo výlučnosť zodpovednosti za škodu podľa niektorého z nich, obe zodpovednosti stoja vedľa seba. Zo zákonnej dikcie možno vyvodiť, že za škodu spôsobenú exekútorom pri výkone exekučnej činnosti zodpovedá vedľa štátu rovnako sám súdny exekútor. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 289/2008 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/75/2015. K odlišnej judikatúre prezentovanej žalovanou v tejto otázke odvolací súd uviedol, že je mu známe, že judikatúra najvyšších súdnych autorít v tejto otázke nie je jednotná a priklonil sa k aktuálnym záverom vyplývajúcim zo stanoviska Občianskoprávného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Cpj 37/78 ako aj z uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/48/2010, sp. zn. 2Cdo/155/2011, sp. zn. 3Cdo/75/2015, sp. zn. 8Cdo/73/2017.

9. Za nesporné odvolací súd považoval, že vzťah medzi žalobkyňou a súdnym exekútorom nie je súkromnoprávny vzťah ale verejnoprávny vzťah, keďže súdny exekútor v predmetnej exekučnej činnosti vystupoval ako nositeľ verejnej moci a plnil úlohy štátneho orgánu.

10. Odvolací súd sa nestotožnil s námietskou žalovanej, že uspokojenie nároku na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu nastupuje až vtedy, keď nie je možné tento nárok upokojiť iným spôsobom. Podľa názoru odvolacieho súdu sa žalobkyňa nároku na náhradu škody v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci mohla domáhať aj bez toho, aby sa predtým domáhala svojho nároku priamo od súdneho exekútora JUDr. Vánčika. Zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci neustanovuje podmienku úspešného uplatňovania nároku na náhradu škody proti štátu zánikom možnosti dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky titulom bezdôvodného obohatenia alebo náhrady škody voči súdnemu exekútorovi.

11. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom, že súdny exekútor nekonal ako orgán verejnej moci, ale sledoval výlučne vlastné záujmy a ponechanie si vymožených finančných prostriedkov je potrebné považovať za exces. V konaní bolo preukázané, že súdny exekútor nesplnil zákonnú povinnosť, finančné prostriedky vymožené od povinných po jeho odvolaní z funkcie odovzdať ustanovenému náhradníkovi. Takýto postup je v rozpore s exekučným poriadkom, pričom ide o nesprávny úradný postup, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov sa tak stalo. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je objektívnou zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie, a nie je možné sa jej zbaviť. V danej veci je rozhodujúce, že došlo k označenému nesprávnemu úradnému postupu súdneho exekútora, ktorý bol v príčinnej súvislosti so vznikom škody žalobkyne.

12. K námietke premlčania odvolací súd uviedol, že žalobkyňa odvodzovala svoj nárok na náhradu škody zo skutočnosti, že súdny exekútor JUDr. Vánčík si nesplnil svoju zákonnú povinnosť poukázať vymožené finančné prostriedky po odvolaní z funkcie ustanovenému náhradníkovi. Tieto skutočnosti jej nemohli byť známe už v roku 2010, pretože len k odvolaniu JUDr. Vánčika z funkcie došlo v roku 2013. Po odvolaní JUDr. Vánčika z funkcie sa žalobkyňa obrátila na ustanovenú náhradníčku JUDr. Paulu Pelánkovú listami zo 6. septembra 2013, 10. októbra 2013 a 26. novembra 2013 a vyžadovala informáciu, v akom stave sa exekučné konanie nachádza. Ustanovená náhradníčka žalobkyni žiadne bližšie informácie neposkytla, až dňa 4. decembra 2013 jej uhradila peňažné prostriedky vo výške 58,97 eura a to z účtu s názvom JUDr. Emil Vánčík. Z tejto skutočnosti mohla žalobkyňa prvýkrát vyvodiť záver, že finančné prostriedky vymožené JUDr. Vánčíkom počas predchádzajúceho priebehu exekúcie ustanovený náhradník pravdepodobne nemá. Za nesprávny úradný postup odvolací súd považoval

nesplnenie povinnosti JUDr. Vánčika odovzdať vymožené prostriedky ustanovenému náhradníkovi po zániku jeho funkcie, a nie porušenie povinnosti JUDr. Vánčika ako súdneho exekútora vyplatiť žalobcovi ako oprávnenému v exekúcii vymožené prostriedky v sedemdnovej lehote. Odvolací súd uzavrel, že k odvolaniu z funkcie súdneho exekútora došlo nesporne v januári 2013, a teda pred jeho odvolaním z funkcie sa žalobca nemohol dozvedieť o vzniku škody, ktorá bola spôsobená porušením povinnosti súdneho exekútora odovzdať vymožené prostriedky ustanovenému náhradníkovi po odvolaní z funkcie.

13. K námietke žalovanej, že nezodpovedá za bezdôvodné obohatenie JUDr. Vánčika po odvolaní z funkcie, ani za škodu, ktorá mohla žalobcovi v príčinnej súvislosti s týmto konaním vzniknúť, odvolací súd konštatoval, že v konaní bolo nesporné, že JUDr. Vánčík bol z funkcie odvolaný v januári 2013 a za obdobie od februára 2013 do septembra 2014 boli zrážky z dôchodku povinnej poukazované na účet JUDr. Vánčika, ktorý prijímal finančné prostriedky bez právneho dôvodu. Odvolaciu námietku žalovanej považoval odvolací súd za tzv. novotu v zmysle § 366 CSP. K posudzovaniu dôvodnosti tejto námietky nemohol prihliadnuť vzhľadom na neprípustnosť uplatnených nových tvrdených skutočností a dôkazov, ktoré sú s tým spojené. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd a jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvoinštančnom konaní neboli stranami prezentované.

Dovolanie

14. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP navrhujúc napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

15. Dovolateľka napáda rozsudok odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu, že v odôvodnení rozsudku odvolací súd nedal odpovede na zásadné námietky žalovanej vo vzťahu k preukázanému excessu súdneho exekútora. Podľa dovolateľky súdny exekútor nevyplatením vymoženej sumy sledoval svoje vlastné záujmy, a preto za spôsobenú škodu zodpovedal priamo súdny exekútor, a nie žalovaná. Bolo úlohou súdov oboch inštancií zistiť aké záujmy sledoval JUDr. Vánčík, ktorý svojím konaním mal podľa žalobkyne spôsobiť škodu. Zodpovednosť štátu je síce objektívna a absolútna, avšak štát nezodpovedá za konanie osôb, ak konajúce osoby pri výkone právomoci štátneho orgánu uspokojovali svoje vlastné záujmy a potreby. Aj napriek tomu, že argumentácia žalovanej bola podporená rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky, odvolací súd vyhodnotil tvrdenia žalovanej ako nesúladne s ústavnoprávnymi východiskami a účelom práva na náhradu škody, čím podľa žalovanej porušil a vykladal Ústavu Slovenskej republiky, čo je neprípustné. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/27/2016 a sp. zn. 6Cdo/184/2018.

16. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces žalovaná videla aj vo vysporiadaní sa s otázkou premlčania. Odvolací súd sa nezaoberal námietkou, že žalobkyňa najneskôr 23. augusta 2010 vedela a mala poznatky o rozhodujúcich skutočnostiach, na základe ktorých mohla dospieť k záveru o nezákonnom postupe súdneho exekútora a o vzniku vlastnej škody. Odvolací súd sa nezaoberal skutočnosťou, že v sťažnosti Slovenskej exekútorskej komore žalobkyňa uviedla, že súdny exekútor zadržiava peňažné prostriedky bez právneho dôvodu a dopúšťa sa tak závažného disciplinárneho konania. Právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v bode 33. rozsudku dovolateľka považovala za neakceptovateľný a nedostatočne odôvodnený. Žalovanej neboli v rozsudku odvolacieho súdu poskytnuté presvedčivé dôvody, pre ktoré odvolací súd bez racionálnej úvahy akceptoval umelé predlžovanie premlčacej doby.

17. Podľa žalovanej sa odvolací súd v odôvodnení rozsudku nesprávne vysporiadal s novotami v konaní. V odvolaní žalovaná odvolací súd upozornila, že konanie súdneho exekútora, ktoré malo byť konaním orgánu verejnej moci, nebolo možné prijať vo vzťahu k jeho konaniu od februára 2013, kedy bolo preukázané, že JUDr. Vánčík súdnym exekútorom nebol, štátom zverené oprávnenie nevykonával,

nevykonával exekučnú činnosť, za ktorú by mala niesť zodpovednosť žalovaná. Odvolací súd túto námietku žalovanej vyhodnotil ako novotu v odvolacom konaní, hoci predstavovala argumentáciu proti záverom prijatým súdom prvej inštancie. Žalovaná vyslovila názor, že odvolací súd sa bezdôvodne odmietol zaoberať relevantne vznesenou námietkou v priebehu konania a takéto konanie odvolacieho súdu považovala za nerešpektovanie zákazu denegatio iustitiae.

18. Odvolací súd sa podľa dovolateľky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP) v otázke premlčania nároku žalobkyne na náhradu škody uplatnenej titulom nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora. Podľa dovolateľky za rozhodujúci moment pre posúdenie otázky, kedy sa žalobkyňa dozvedela o škode je potrebné považovať vedomosť žalobkyne, že sa jej majetok nezväčšil, hoci pri riadnom priebehu exekučného konania a plnení zákonných povinností by sa zväčšiť mal. Podľa dovolateľky žalobkyňa túto vedomosť mala v auguste 2010, kedy v písomnej výzve súdnemu exekútorovi JUDr. Vančíkovi uviedla poznatky o rozhodujúcich skutočnostiach, na základe ktorých mohla dospieť k záveru o nezákonnom postupe súdneho exekútora a vzniku vlastnej škody. Žalovaná poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo/13/2010 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 907/2016, od ktorých sa odvolací súd pri riešení tejto otázky odklonil.

19. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods.1 písm. c) CSP žalovaná uviedla, že odvolací súd svoje rozhodnutie v otázke vzniku škody na strane žalobkyne, za ktorú má niesť zodpovednosť štát, vystaval na judikatúre, ktorá sa na vec nevzťahuje, položenú právnu otázku neriešil alebo ju riešil spôsobom, ktorý dovolací súd označil za exces. Súdny oboch inštancií došli k záveru, že žalobkyňa sa nároku na náhradu škody v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci môže domáhať bez toho, aby sa predtým domáhala svojho nároku od JUDr. Vančíka titulom bezdôvodného obohatenia. Zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci neustanovuje za podmienku pre úspešné uplatňovanie nároku na náhradu škody proti štátu zánik možnosti dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky titulom bezdôvodného obohatenia alebo náhradu škody uplatnenej voči súdnemu exekútorovi. Tento názor žalovaná považuje za mylný. Odvolací súd na podporu svojich argumentov poukázal na stanovisko Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Cpj 37/78 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/48/2010 a sp. zn. 2Cdo/155/2011. Podľa žalovanej uvedená judikatúra predstavuje len podporný titul pre ochranu osoby postihnutej v majetkovej sfére a je v nej riešený súbeh nárokov na náhradu škody a na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré oba vznikli medzi dvoma rovnakými subjektmi. V rozhodnutiach, na ktoré v konaní poukazovala žalovaná, a ktoré odvolací súd nezobral do úvahy (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cz/110/84, sp. zn. 4Cdo/199/2005, sp. zn. 4MCdo/3/2014, sp. zn. 6Cdo/27/2016, sp. zn. 6Cdo/9/2016, rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 361/09, sp. zn. II. ÚS 17/2013, alebo sp. zn. II. ÚS 570/2013) boli vydané v konaniach o náhradu škody proti štátu, ktorý je nie subjektom, ktorý sa mal bezdôvodne obohatiť. K uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/75/2015 a sp. zn. 3Cdo/85/2015, rozhodnutiu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 289/2008 a k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktoré poukázal odvolací súd dovolateľka uviedla, že predmetné rozhodnutia riešia vzťah medzi exekučným poriadkom a zákonom o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci pri posudzovaní zodpovednosti za škodu spôsobenú exekútorom pri výkone exekučnej činnosti. V danej veci je však bez významu posudzovať vzťah medzi zodpovednosťou exekútora podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku a zodpovednosťou štátu podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Vyššie uvedené rozhodnutia by boli relevantné pre posúdenie veci v situácii, ak by bolo v konaní preukázané, že došlo k vzniku škody, za ktorú by mohol niesť zodpovednosť štát, teda že žalobkyňa sa nemôže domôcť uspokojenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia od subjektu, ktorý sa v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci na jeho úkor obohatil. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie je však zrejmé, že tieto dospeli k nesprávnemu záveru o vzniku takejto škody, v zmysle ktorého žalobkyňa nemá povinnosť preukázať, že sa bezúspešne domáhala vydania bezdôvodného obohatenia od subjektu, ktorý sa na jej úkor obohatil, pretože nárok na náhradu škody predchádza nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súdny oboch inštancií nesprávne právne posúdili otázku vzniku škody, respektíve možnosti

domáhania sa jej náhrady od štátu, ktorý predchádza otázke určenia nositeľa zodpovednosti za takto spôsobenú škodu a povinnosti na jej náhradu. V prípade, ak by dovolací súd uzavrel, že predmetná otázka bola vyriešená ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, žalovaná vyjadrila žiadosť, aby dovolací súd v takom prípade pristúpil k posúdeniu nastolenej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože odôvodnila výber dovolacieho dôvodu závermi prijatými odvolacím súdom v danej veci.

20. K dovolaniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá dovolaním napadnutý rozsudok považovala za správny a žiadala, aby dovolací súd dovolanie odmietol. Podľa žalobkyne odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu má všetky vyžadované náležitosti v zmysle § 393 CSP a odvolací súd sa zrozumiteľným a zrejším spôsobom vysporiadal so všetkými otázkami, ktoré žalovaná uviedla ako neodôvodnené podľa § 420 písm. f) CSP. K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla, že otázka konkrétneho okamihu, kedy sa žalobkyňa o vzniku škody dozvedela nie je otázkou právneho posúdenia, ale otázkou skutkovou, ktorá musí byť preukázaná relevantnými dôkazmi, preto sa jej žalovaná nemôže s úspechom domáhať v dovolacom konaní. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP žalobkyňa uviedla, že judikatúra, o ktorú sa žalovaná snaží oprieť existenciu dovolacieho dôvodu sa týka riešenia otázky súbehu nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tretím subjektom a náhradu škody od štátu, ale v prejednávanej veci ide o súbeh nároku na náhradu škody voči súdnemu exekútorovi v zmysle § 33 Exekučného poriadku a nároku na náhradu škody voči štátu podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Rozhodnutie odvolacieho súdu teda záviselo od vyriešenia inej právnej otázky ako deklarovala žalovaná v dovolaní.

Posúdenie veci dovolacím súdom

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť.

22. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

23. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie taktiež nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým.

24. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

25. V danom prípade z dovolania žalovanej vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

26. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k dovolateľkou namietanej vade zmätočnosti.

28. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

29. Dovolateľka v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkala nedostatky v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu v otázke excesu súdneho exekútora, premlčania nároku žalobkyne a vo vzťahu k novotám v konaní.

30. Procesnoprávny rámec nezávislého rozhodovania všeobecných súdov predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb.). Právo na spravodlivý proces je naplnené aj tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Obdobne k riešeniu tejto otázky pristupuje aj judikatúra ESLP (pozri, napr. rozhodnutie Hirvisaari v. Fínsko). Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a náležite svoje rozhodnutia odôvodniť (I. ÚS 243/07). Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť teda, inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.

31. Rovnako ustálená judikatúra ESLP uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. García Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

32. Aj Najvyšší súd SR už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry ESLP a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zaujal stanovisko, že medzi práva strany v civilnom spore na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov, patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vysporiadava so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby,

ako aj so špecifickými námietkami strany konania. Porušením uvedeného práva strany na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane konania odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/131/2009, sp. zn. 2Cdo/43/2012, sp. zn. 4Cdo/165/2009, sp. zn. 5Cdo/257/2010, sp. zn. 6Cdo/362/2013, sp. zn. 7Cdo/255/2012, sp. zn. 8Cdo/72/2013).

33. Dovolací súd na základe zhora uvedených úvah dospel k záveru, že námietka žalovanej vo vzťahu k neodôvodnenosti rozsudku odvolacieho súdu neobstoí. Odvolací súd sa vyjadril k otázke týkajúcej sa excesu súdneho exekútora v bode 31. rozsudku odvolacieho súdu, keď konanie exekútora označil za nesprávny úradný postup, t.j. za konanie ktoré bolo v rozpore s Exekučným poriadkom. K otázke premlčania sa odvolací súd obsiahlo vyjadril v bode 33. rozsudku, v ktorom uzavrel, že pred odvolaním súdneho exekútora z jeho funkcie v januári 2013, sa žalobkyňa nemohla dozvedieť o vzniku škody, ktorá jej bola spôsobená porušením povinností súdneho exekútora. V bode 35. rozsudku odvolací súd označil tvrdenia žalovaného, že JUDr. Vančíkovi po zániku jeho funkcie boli poukazované na jeho účet zážky z dôchodku povinnej za skutočnosti, ktoré neboli sporné. Pokiaľ ide o argumentáciu žalovaného z odvolania, že nezodpovedá za bezdôvodné obohatenie JUDr. Vančíka po odvolaní z funkcie, ani za škodu, ktorá mohla žalobcovi v príčinnej súvislosti s takýmto konaním vzniknúť, odvolací súd posúdil ako novotu v odvolacom konaní, na ktorú neprihliadal vzhľadom na neprípustnosť uplatnených nových tvrdených skutočností a dôkazov v odvolacom konaní. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd postupoval v súlade s § 366 CSP, keďže uvedená argumentácia odvolateľky mohla byť použitá a uplatnená už v konaní na súde prvej inštancie. Právo na uvedenie prípadných novôt v odvolacom konaní je totiž podmienené nezavineným dovtedajším nepoužitím takýchto skutočností, čo však v tomto prípade nenastalo, lebo o tom, že platby na účet exekútora JUDr. Vančíka prichádzali aj po pozastavení a jeho neskoršom odvolaní z funkcie exekútora, bolo známe, už v konaní na súde prvej inštancie.

34. Dovolaciemu súdu zostáva len konštatovať, že odvolací súd sa zaoberal a riadne zodpovedal i odôvodnil odvolacie otázky žalovanej. Rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia vyplývajúce z § 393 ods. 2 a 3 CSP a z § 220 ods. 2 a 3 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný. Odôvodnenie odvolacieho súdu zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. V danom prípade však z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinstančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tak nemožno považovať za nepresvedčivé.

35. Dovolací súd konštatuje, že podstatou dovolacej námietky nie je neodôvodnenosť rozsudku odvolacieho súdu, ale nesúhlas dovolateľky s právnym názorom odvolacieho súdu v predmetných otázkach. Dovolací prieskum podľa § 420 písm. f) CSP sa nevzťahuje na hmotnoprávnu revíziu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

36. Aj v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR i Ústavného súdu Slovenskej republiky platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity

zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku. Iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

37. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

38. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľky riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiace otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená.

39. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka uviedla, právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, otázku začatia plynutia premlčacej doby pri nesprávnom úradnom postupe. Poukázala síce na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo/13/2010, sp. zn. 3Cdo/321/2009, sp. zn. 2Mcdo/6/2014 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 907/2016, avšak v podstate argumentačne poukazovala na nesprávne ustálený skutkový stav v otázke ustálenia rozhodujúceho dňa pre začatie plynutia premlčacej doby.

40. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (R 83/2018).

41. Ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami a vyjadrujú ju predovšetkým rozhodnutia a stanoviská Najvyššieho súdu SR, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princíp rovnosti, právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

42. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj

rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

43. Aby na základe dovolania podaného podľa tohto ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017, 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

44. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine či iného predpisu hmotného práva), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky dovolateľky v dovolaní nenastolené a nepomenované nemajú z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia relevanciu.

45. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka nekonkretizovala právnu otázku, riešením ktorej sa odvolací súd odklonil od zaužívanej praxe dovolacieho súdu. Z dovolania vyplýva, že dovolateľka nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu v otázke okamihu začatia plynutia premlčacej doby pri nesprávnom úradnom postupe, pričom z judikatúry, na ktorú žalovaná poukazovala možno vyvodit' jej zameranie na začiatok plynutia premlčacej lehoty. Jednoznačná právna otázka, ktorou by sa dovolací súd mal zaoberať však z dovolania nie je jasná. Pritom v zmysle bodu 16. uznesenia Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/2/2017 platí, že pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

46. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil, a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa cieľu sledovanému § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil), porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

47. Dovolateľka síce nastolila otázku v dovolaní, nešlo však o právnu otázku, ale o otázku skutkovú. Keďže v konaní na odvolacom súde ani na prvoinštančnom súde nebolo spochybnené, že by pre začiatok premlčacej doby bol rozhodujúci iný okamih ako ten, kedy sa poškodený o vzniku škody dozvedel. V dôsledku uvedeného, pokiaľ ide o posudzovanú otázku nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP

48. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení ale ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich pretrvávajúcom rozdielnom rozhodovaní. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska tohto ustanovenia, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolateľ je povinný tiež uviesť, ako je dovolacím súdom právna otázka rozhodovaná rozdielne a doložiť konkrétne označené rozhodnutia dovolacieho súdu.

49. Dovolací súd uvádza, že dovolateľka v dovolaní zákonným spôsobom nevymedzila právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolateľka sa v dovolaní nestotožnila s riešením otázky, že žalobkyňa sa nároku na náhradu škody v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci môže domáhať bez toho, aby sa predtým domáhala svojho nároku od JUDr. Vančika titulom bezdôvodného obohatenia. Na podporu svojej argumentácie poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cz/110/84, sp. zn. 4Cdo/199/2005, sp. zn. 4MCdo/3/2014, sp. zn. 6Cdo/27/2016, sp. zn. 6Cdo/9/2016, sp. zn. 6Cdo/184/2018, sp. zn. 1Cdo/128/2019, rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 361/09, sp. zn. II. ÚS 17/2013, alebo sp. zn. II. ÚS 570/2013 a zároveň poukázala na odlišnú judikatúru, o ktorú oprel svoj právny názor odvolací súd. Z dovolania však nie je zrejماً právna otázka, na ktorú by mal dovolací súd dať odpoveď.

50. Dovolací súd podotýka, že vo vzťahu k súdnemu exekútorovi neexistuje konkurencia nároku žalobcu z bezdôvodného obohatenia s nárokom na náhradu škody voči štátu. Z hľadiska postavenia súdneho exekútora a výkonu jeho činnosti je zjёмné, že súdny exekútor v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má postavenie verejného činiteľa a vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci. Medzi exekútorom a žalobkyňou v prejednávanej veci nešlo o súkromnoprávny vzťah, ale o verejnoprávny vzťah, pretože exekútor vystupoval ako nositeľ štátnej moci, plnil (resp. mal plniť) úlohy štátneho orgánu, exekútor nevystupoval v rovnoprávnom postavení voči žalobkyňi ako účastník exekučného konania, ale ako nositeľ verejnej moci (a zákonnej právomoci) vykonávajúci exekučnú činnosť, ktorou na jeho strane nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/128/2019, 6Cdo/74/2022 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 53/2024 zo 6. februára 2024, s ktorými sa senát dovolacieho súdu stotožňuje. Preto právna otázka dovolateľky ohľadom prednosti uplatnenia práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pred uplatnením nároku na náhradu škody nie je pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatná a dostatočne relevantná, pretože aj zastupujúca exekútorka za JUDr. Vančika, JUDr. Peláneková, realizovala platby oprávnenej až v čase po pozastavení výkonu funkcie exekútora JUDr. Vančika (napr. suma 58,98 eur dňa 4. decembra 2013).

51. Nad rámec uvedeného je podľa názoru dovolacieho súdu tiež potrebné v uvedenej súvislosti upriamiť pozornosť i na ustanovenie § 31, ktoré bolo do Exekučného poriadku doplnené čl. I, bodom 11 zákona č. 2/2017 Z. z., ktorý v zmysle čl. VII tohto zákona nadobudol účinnosť 1. apríla 2017. Podľa prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. apríla 2017 (viď. čl. I bod 114 zákona č. 2/2017 Z. z.) „Ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.“ Z citovaného zákonného ustanovenia jasne vyplýva, že právnu úpravu zodpovednosti súdneho exekútora za škodu spôsobenú pri výkone exekučnej činnosti, nemožno aplikovať na exekučné konanie začaté pred 1. aprílom 2017. V prejednávanej veci nielen dotknuté exekučné konanie začalo pred účinnosťou uvedenej novely Exekučného poriadku, ale navyše žalobkyňa začala celý proces uplatňovania nároku náhrady škody proti žalovanej ešte pred účinnosťou tohto právneho predpisu, potom vzhľadom na vyššie uvedené je aplikácia neskoršej právnej úpravy na prejednanú vec bez akýchkoľvek pochybností vylúčená.

52. V dôsledku uvedeného, pokiaľ ide o posudzovaný dovolací dôvod, nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

53. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmto princípom ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania.

54. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľkou podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

55. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd SR neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

56. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.